

Liiklusõpetuse ja -ohutuse ainekava

Tundide arv 35

Jalgratturi koolitus on noore juhi esimene põhjalik ettevalmistus iseseisvaks liiklemiseks ratturina sõiduteel. Teoreetiliste teadmiste ja sõidupraktika käigus kujunevad riskevältiva, lugupidava ja viisaka noore liikleja harjumused.

Ainekava läbinud õpilane tunneb liiklusreegleid, oskab hinnata jalgratta tehnoseisundit ja selle valmisolekut teel sõitmiseks, oskab jälgida liiklust ja teha õigeid otsuseid, oskab valitseda jalgratast, ennetada ohte ning tegutseda riske vältides. Tund annab võimaluse ja valmistab õpilasi ette jalgratturi teooria ja sõidueksami sooritamiseks.

Õppesisu	Õpitulemus
TEOORIATUNNID	
Mõisted. Liiklejatega seotud mõisted. Sõidukitega seotud mõisted. Teedega seotud mõisted. Liikluskorraldusvahenditega seotud mõisted. Tee ületamisega seotud mõisted. Liiklusreeglitega seotud mõisted.	Õpilane teab ja oskab oma sõnadega selgitada liiklusega seotud põhimõisteid: liiklejad; sõidukid; teed; liikluskorraldusvahendid; tee ületamine; üldised liiklusreeglid.
Ohutu koolitee (koolihoov). Liikluse vaatlemine kooli ümbruses. Ohtlikud kohad kooliümbuses (halb nähtavus heki/puu tõttu, maastik, erinevad teekatted jm). Tähelepanu pööramine ilmastikule (sademed, tuule tugevus, temperatuur, kuidas olusid arvestades käitun).	Õpilane tunneb oma kooliümbrust ja mõistab miks on oluline liikluskeskkonda jälgida ja oskab märgata võimalikke ohtlikke kohti ja olukordi. Õpilane teab, et kiirustamine ja ohutuses veendumata jätmine liikluses võib põhjustada õnnetuse.
Liiklusmärgid. Liiklusmärkide keel- värvus, kuju ja piltkujutis. Liiklusmärkide rühmad ja nende põhitunnused.	Õpilane teab ja oskab oma sõnadega selgitada põhilisi kuue liiklusmärkide rühma märkide tähendusi.
Foorid. Fooride tähendused. Erinevad olukorrad fooriga ristmikel.	Õpilane teab valgusfoori värvide tähendusi ja oskab oma sõnadega selgitada erinevate fooride tähendusi. Õpilane teab, kuidas jalakäijad ja juhid reguleeritud ristmikul fooride järgi liiklema peavad.
Reguleerija märguanded. Ohtlikud olukorrad jalgratturi jaoks.	Õpilane teab, kes on reguleerija, miks ta on vajalik ning tunneb reguleerija märguandeid. Õpilane teab ja tunneb ära ohtlikud olukorrad liikluses ja oskab võimalikke ohuolukordi ette näha ning vältida.

Enda nähtavaks tegemine pimedal ajal.	Õpilane oskab end nii jalakäija kui jalgratturina nii päevasel kui ka pimedal ajal nähtavaks teha ning mõistab ohtusid.
Teekattemärgised: kergliiklusteedega seotud märgised; sõiduteega seotud märgised.	Õpilane tunneb teekattemärgiseid ning oskab nende tähendust oma sõnadega selgitada.
Sõitmine asulas ja asulavälisel teel. Osutusmärgid asulas ja asulavälisel teel. Asulas sõitmine. Asulavälisel teel sõitmine. Peatumine ja parkimine asulas ja asulavälisel teel.	Õpilane teab asulas ja asulavälisel teel liiklemise erisusi.
Korras jalgratas ja jalgratturikiiver. Jalgratta ehitus ja suurus, lisavarustus. Jalgratturi riietus sh jalanõude valik. Jalgratta parkimine ja lukustamine. Jalgratturi turvavarustus - kiiver. Missugune kiiver peab olema? Kuidas kiivrit õigesti reguleerida? Valem „2V1“. Missugused peakatted kiivri alla sobivad? Kas üldse?	Õpilane teab, millised on liiklemiseks korras jalgrattale esitatavad nõuded. Õpilane teab nimetada hea kiivri omadusi ja õiget kandmisviisi. Õpilane oskab oma kiivrit hoida kukkumise eest ja hoiustab seda kohas, kus seda liigne päike ei kahjusta.
Jalgratturi teooriaeksam (ei ole kohustuslik).	Õpilane sooritab jalgratturi teooriaeksami positiivsele tulemusele.
PRAKTILISED SÕIDUTUNNID ÕPPEVÄLJAKUL, LINNATÄNAVATEL	
Jalgratta tehnilise korrasoleku kontroll. Kiivrite kontroll, reguleerimine. Sõidu harjutamine õppeväljakul. Pidurdusharjutused ja sujuv käiguvahetus.	Õpilane oskab kontrollida jalgratta tehnilist seisukorda ning teha vajadusel muudatusi. Õpilane oskab kiivrit õigesti pähe panna sh reguleerida selle rihmasid.
Jalgratturi märguanded. Parem- ja vasakuunamärguanded. Takistusest ümberpõige.	Õpilane teab, et sõiduteel peab juht näitama suuna- ja peatumismärguandeid.
Tee ületamine Tee ületamine kõnniteeliikudes. Tee ületamine jalgratta- ja jalgteel liikudes. Tee ületamine reguleerimata ülekäigurajal. Tee ületamine foorigaülekäigurajal. Tee ületus ja alarmsõidukile tee andmine. Sõidutee ületamine ülekäigukoha kaudu. Raudtee ületamine.	Õpilane teab erinevate teeületuse kohtade puhul kehtivaid jalakäijate ja juhtide liiklusreegleid sh alarmsõidukitele teendamise kohustust. Õpilane teab, et „Rong on alati peateel“ ja rongil on jalakäijate ja juhtide ees alati eesõigus.
Ühissõidukitega arvestamine Peatuses jalakäijatega arvestamine. Ühissõidukitele tee andmine. Ühissõidukirajal liiklemine.	Õpilane teab, et asulas peab andma teed peatusest väljuvale ühissõidukijuhile ja oskab ühissõidukipeatustes jalakäijatega arvestada ning tunneb ühissõidukirajal liiklemise põhilisi reegleid.
Sõidueesõigus. Vasakpöörde reegel.	Õpilane oskab oma sõnadega selgitada

<p>Parempöörde reegel. Sõidueesõigus õuealalt või parklast välja sõites.</p>	<p>sõidueesõiguse mõistet ja tuua näiteid erinevate situatsioonide kohta sh eesõigus pöörete korral.</p>
<p>Parema käe reegel. Parema käe reegel parklas või õuealal.</p>	<p>Õpilane teab parema käe reeglit ja kuidas liigelda ringristmikul.</p>
<p>Vasak- või tagasipööre ja ümberpõige. Teeületus ja vasakpöörde vältimine tiheda liiklusega teedel. Vasak- või tagasipööre tiheda liiklusega ristmikul.</p>	<p>Õpilane teab vasak- ja tagasipöörde reegleid ja märke. Õpilane teab, et sõiduteel tagasi-või vasakpöörde sooritamine ohtlik, oskab selgitada „miks“ on ohutum neid manöövreid vältida.</p>
<p>Vasak- ja tagasipööret reguleerivad liiklusmärgid. Sõidurajad ja suunad. Tagasipöördekoht. Ümberpõige.</p>	
<p>Sõidu harjutamine platsil. Rattakontroll, pidurdusharjutused, suunamärguannete andmine ja ühe käega sõitmine, pikivahe hoidmine platsil, erinevad teekatted (kruus, muru, pinnastee). Sõiduvilumuse harjutamine, jalgrattamängud. Õpperada, mis imiteerib reaalselt liiklust (vahendite olemasolul).</p>	<p>Õpilane oskab oma sõidukit vilunult valitseda sh ettenägelikult ja täpselt pidurdada ning peatuda, kindlal sõidujoonel püsida, õigesti märguandeid anda, säilitada tasakaal erinevatel kiirustel ja teeoludes, sujuvalt pööreid sooritada ja teiste õpilastega arvestavalt platsil liigelda.</p>
<p>Sõidu harjutamine liikluses. Sõidu alustamine, liiklemine õueala teedel ja kõnni- või kergliiklusteedel: pikivahe hoidmine, õigeaegne märguande andmine, paiknemine teel, kiiruse valik jalakäija läheduses, ohutum teeületus, parempöörded, sõidu lõpetamine, parkimine (ka ratta lukustamine). Liiklemine madala liiklussagedusega teedel. Eesõigus ristmiku ületamisel ja õige asukoht teel pöörde ajal, õige kiiruse valik erinevates oludes, vasakpöörde ja ümberpõike harjutamine sh miks on ohutum neid manöövreid vältida. Ohutuma teekonna valik.</p>	<p>Õpilane oskab liikuda grupis ja hoida tähelepanu liikluses (kõik suunad), teel õigesti paikneda, oludele sobivat sõidukiirust valida, anda õigeid ja õigeaegseid märguandeid, järgida eesõigust ristmikel ja erinevatel teeületuskohtades (sh reguleerija ja liikluskorraldusvahendite järgimine), arvestada jalakäijatega ja tagada nende ohutus, sooritada pööreid.</p>
<p>Jalgratturi sõidueksam (ei ole kohustuslik). I järk: sõidueksam platsil (koridor, slaalom, kaheksa – järjekord ei ole määratud). II järk: sõidueksam liikluses või imiteeritud liiklusega väljakul.</p>	<p>Õpilane sooritab sõidueksami I ja II järgu, talle antakse eksamikomisjoni otsusega jalgratta juhtimisõigus ning väljastatakse jalgrattajuhiluba.</p>